

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Buitengewoon Secundair Onderwijs Sint-Gregorius te GENTBRUGGE

Hoofdstructuur	buitengewoon secundair onderwijs
Instellingsnummer	28241
Instelling	Buitengewoon Secundair Onderwijs Sint-Gregorius
Directeur	Geert VAN DE VIJVER
Adres	Jules Destréelaan 67 - 9050 GENTBRUGGE
Telefoon	09-210.01.50
Fax	09-210.01.55
E-mail	buso.st.gregorius@fracarita.org
Website	www.busosintgregorius.be
Bestuur van de instelling	VZW Provinciaal Broeders van Liefde
Adres	Stropstraat 119 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	SGKSO Stroming Gent Noord-West
Adres	Eksaardserijweg 24 - 9041 OOSTAKKER
CLB	Vrij CLB Regio Gent
Adres	Holstraat 95 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-02-2015, 03-02-2015, 04-02-2015, 05-02-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-02-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	17-03-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Lou BONTENS
Teamleden	Geert POLFLIET, Cathy MOELANTS, Wouter SCHELFHOUT, Bart TABRUYN

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Opleidingsvorm 1 - Algemene en Sociale Vorming	8
3.1.1.2 Opleidingsvorm 3 - Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Bakkersgast in de observatie-, opleidings- en kwalificatiefase	10
3.1.1.3 Opleidingsvorm 3 - Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker in de observatie-, opleidings- en kwalificatiefase	12
3.1.1.4 Opleidingsvorm 4 - Engels in de A-stroom I (leerplan D/2011/7841/002) en in tso II en III, (leerplannen D/2012/7841/056, D/2004/0279/056 en D/2014/7841/020)	14
3.1.1.5 Opleidingsvorm 4 - handel in Graad 1 basisoptie Handel (Leerplan D/2011/7841/032)	17
3.1.1.6 Opleidingsvorm 4 - toegepaste economie in Graad 3 Handel (Leerplan D/2013/7841/014)	19
3.1.1.7 Opleidingsvorm 4 - Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	21
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	22
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	23
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	24
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Aanvangsbegeleiding.....	25
4.2 Leerbegeleiding	25
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	27
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
6.1 Wat doet de school goed?.....	28
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	29
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	30
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoende handelingsplanmatig nastreven van de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leerprestaties.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de vijf fasen van handelingsplanning:
 - de beginsituatiebepaling
 - de doelenselectiefase
 - de voorbereidingsfase
 - de uitvoeringsfase
 - de evaluatiefase.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Dit verslag geeft de vaststellingen weer van de doorlichting in de school voor buitengewoon secundair onderwijs Sint-Gregorius in Gentbrugge. De school heeft een aangepast onderwijsaanbod voor jongeren met gedrags- en emotionele problemen, neuromotorische stoornissen, auditieve beperkingen of een autismespectrum stoornis. De onderwijsinspectie besliste op basis van gegevens die ze vooraf onderzocht om de vormingsonderdelen en processen te onderzoeken die vermeld zijn onder 2.1 en 2.2 in dit verslag. Verder onderzocht de inspectie ook het beleid met betrekking tot de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de school, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid.

Alle onderzochte vormingsonderdelen voldoen aan de onderwijsdoelstellingen. Opleidingsvorm 1 biedt uitdagende activiteiten aan die gericht zijn op het vergroten van de persoonlijke en maatschappelijke redzaamheid. De leerlingen leren vaardigheden voor het dagelijkse leven en voor een zinvolle tijdsbesteding. De school houdt goed rekening met de noden van de doelgroepen. Dit blijkt onder meer uit de bijzondere aandacht voor het bevorderen van de communicatieve en van de sociale vaardigheden. Dove leerlingen krijgen een aanbod in Vlaamse Gebarentaal. Talrijke elementen in de aanpak tonen aan dat er in deze opleidingsvorm aandacht is voor onderwijs en begeleiding op maat. Het team pakt samen met de ouders, de medewerkers van het Multifunctioneel Centrum en de leerling individuele werkpunten en uitdagingen aan. Leerlingen die de stress van een voltijds uurrooster niet aankunnen krijgen een individueel lessenrooster. De aanpak van de sociaal maatschappelijke training voor de oudere leerling is een voorbeeld van goede praktijk.

In de twee onderzochte beroepsopleidingen Bakkersgast en Werkplaatsschrijnwerker van opleidingsvorm 3 krijgen de leerlingen een degelijke opleiding op maat van hun mogelijkheden. In de opleiding Bakkersgast zijn er uitdagende, realistische en afwisselende oefeningen en werkopdrachten om al doende het beroep aan te leren. Dit gebeurt voor de opleiding Bakkersgast in de goed uitgeruste bakkerij van de school en op locaties buiten de school. Het productieproces benadert in de kwalificatiefase de realiteit van een echte bakkerij. Ook positief is de grote aandacht voor hygiëne en veilig werken. In de opleiding Werkplaatsschrijnwerker ligt de lat vrij hoog. Reeds in de opleidingsfase zijn de opdrachten complex. In de kwalificatiefase kunnen leerlingen de realiteit van het beroep ervaren via werkopdrachten buiten de school. Die hebben een belangrijke meerwaarde. De uitrusting van deze opleiding voldoet maar de werkplaats is eerder klein. Om deze situatie te beheersen kijkt de school nauwgezet toe op het veilig werken en zorgen de werkopdrachten buiten de school voor een lagere bezetting van het lokaal. In beide opleidingen krijgen de leerlingen onderwijs op maat, maar de schriftelijke planning en voorbereiding van de individuele trajecten zijn niet optimaal. Ook het multidisciplinair selecteren van ondersteunende kennis en sleutelvaardigheden en het gelijkgericht evalueren zijn belangrijke verbeterpunten. De leerlingen krijgen een goede begeleiding bij hun stage, maar bij de evaluatie is er te weinig aandacht voor de beoordeling van de beroepsgerichte vaardigheden. De organisatie van de stage voldoet niet volledig aan de regelgeving omdat de activiteitenlijst per ingerichte stage ontbreekt. Sommige stageplaatsen voor de opleiding Werkplaatsschrijnwerker zijn niet ten volle geschikt omdat de leerlingen maar weinig echt schrijnwerk mogen uitvoeren.

In opleidingsvorm 4 zijn de leerresultaten voor Engels goed. Het beheersingsniveau van het Engels is hoog. In de drie graden is er voldoende aandacht voor het inoefenen van de spreek-, luister-, lees- en schrijfvaardigheden. Functionele taaltaken komen in de eerste graad minder aan bod dan in tweede en derde graad. In de drie graden is het realiseren van de leerplannen prioritair, maar er is eveneens op een goede manier aandacht voor de specifieke problemen die de leerlingen ondervinden bij het leren. Om de aanpak af te stemmen op de specifieke zorgvragen van jongeren met een autismespectrum stoornis heeft het lerarenteam op een deskundige wijze eigen methodieken en lesmateriaal ontwikkeld. Het lerarenteam gebruikt een ruim gamma van begeleidingsmaatregelen om met zoveel mogelijk leerlingen de leerplandoelen te kunnen realiseren. Hierdoor gebeurt het zelden dat bepaalde leerplandoelen niet haalbaar zijn. Dispenseren is daarom zelden aan de orde.

De leerplandoelen voor het vak handel in de eerste graad worden voldoende gerealiseerd. Het leermateriaal speelt goed in op de nood aan structuur van jongeren met een autismespectrumstoornis. Er is aandacht voor leren leren. ICT-integratie en een realiteitsgerichte invulling van het leerplan kunnen nog verbeteren.

Voor het vak toegepaste economie in de derde graad Handel is de leerplanrealisatie volop in ontwikkeling. Er zijn reeds goede aanzetten om het leerplan te realiseren, maar enkele belangrijke aspecten moeten nog verder uitgewerkt en uitgediept worden. De doelgerichte dynamiek van de vakgroep biedt hiervoor voldoende garanties. De ICT-uitrusting is goed uitgebouwd en ICT wordt voortdurend en zinvol geïntegreerd.

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) na. Voor de vakoverschrijdende eindtermen die tot nu toe minder of niet aan bod kwamen heeft de school een eigen visie om deze in de toekomst ook na te streven. Er is een plan om meer leraren te betrekken bij de VOET-werking, zodat hiervoor een groter draagvlak is. Opvallend positief in de VOET-werking is de aanpak van de sociorelationele ontwikkeling. Deze is onder meer gericht op het leren omgaan met de specifieke problemen eigen aan een autismespectrum stoornis. Dit getuigt van een doordachte visie. De school geeft op een kwaliteitsvolle manier aandacht aan leren leren. Dit gebeurt via een goed uitgewerkt geheel van initiatieven. Ook de klastitularissen en vakleraren zijn hierbij betrokken.

De aanvangsbegeleiding is goed georganiseerd. De school biedt gepaste ondersteuning aan de nieuwe personeelsleden. Hiervoor is er een goede organisatie op schoolniveau. Nieuwe personeelsleden kunnen ook rekenen op de spontane steun van meer ervaren personeelsleden. Omdat de school de aanvangsbegeleiding niet structureel evalueert is de aandacht voor de doeltreffendheid eerder beperkt.

De schooleigen aanpak om te komen tot onderwijs op maat van een klas of leerling via handelingsplanning is overwegend goed. Er is een duidelijke visie en ook voldoende en deskundig personeel om de handelingsplanmatige aanpak te ondersteunen. Onderwijs op maat en een multidisciplinaire aanpak staan duidelijk centraal. Toch kan de leerbegeleiding nog op enkele vlakken verbeteren. De neerslag van overleg en initiatieven rond leerbegeleiding is momenteel nog verspreid over verschillende informatiedragers. Verdere vereenvoudiging kan de planlast voor de leraren verminderen. In opleidingsvorm 3 maakt het team weinig gebruik van de mogelijkheid om een getuigschrift van een afgerond geheel uit te reiken. Ook de aanpak van de evaluatie is in deze opleidingsvorm een werkpunt. De school gaf reeds enkele aanzetten tot het evalueren van de eigen handelingsplanmatige aanpak, maar de controle of de leraren alles uitvoeren volgens schooleigen instructies gebeurt nog niet consequent. Hierdoor gebeurt het dat sommige aspecten van de werking niet altijd tijdig worden bijgestuurd.

De directeur voert duidelijk een gedeeld leiderschap. Leidinggevenden en middenkader motiveren het schoolteam door hun grote betrokkenheid. De missie en visie van de school zijn helder voor alle personeelsleden en worden verduidelijkt door middel van concrete doelen in het beleidsplan. Er worden goede initiatieven genomen om de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren. De school heeft een sterke ontwikkelingsdynamiek, maar de intensiteit van de ontwikkeling is afhankelijk van de vakgroep.

Het beleid over bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de schoolomgeving is erg goed. Ook op onderwijskundig vlak voldoet de school aan de verwachtingen van de overheid. Globaal genomen respecteert de school de onderzochte regelgeving. Enkele aspecten op dit vlak moeten nog verbeteren. De onderwijsinspectie vertrouwt erop dat de school hiervoor de gepaste initiatieven zal nemen. Daarom sluit de onderwijsinspectie de doorlichting af met een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leerprestaties en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leerprestaties in de doorlichtingsfocus

Opleidingsvorm 1	Algemene en sociale vorming	
Opleidingsvorm 1	x	
Opleidingsvorm 3	Algemene en sociale vorming	Beroepsgerichte vorming
Bakkersgast		x
Werkplaatsschrijnwerker		x
Opleidingsvorm 4	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 Handel	Engels	handel
Graad 2 TSO Handel	Engels	
Graad 3 TSO Handel	Engels	Engels, toegepaste economie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leerprestaties het volgende op.

3.1.1.1 Opleidingsvorm 1 - Algemene en Sociale Vorming

Voldoet

De school streeft de einddoelstelling na. Het onderwijsaanbod is ten volle gericht op maatschappelijk functioneren en participeren in een omgeving waar ondersteuning aanwezig is. Er is ook een goede voorbereiding op deelname aan arbeidsmatige activiteiten. De handelingsplanmatige aanpak waarborgt opvoeding en onderwijs op maat.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

De beeldvorming gebeurt grondig. Het multidisciplinair overleg hierover is een meerwaarde. De klassenraad wendt de gegevens van alle betrokkenen aan om een goed zicht te krijgen op de opvoedings- en onderwijsnoden van de leerlingen. De samenwerking met het Multifunctioneel Centrum is een pluspunt. De beginsituatiebepaling gebeurt doelgericht met een goede focus op een realistisch toekomstperspectief. Tijdens evaluatie- en overdrachtsklassenraden wordt de beeldvorming in voldoende mate geactualiseerd. Relevante informatie over het dagelijks functioneren van de leerling wordt accuraat gedeeld via het digitaal platform en vormt een goede basis om er de dagelijkse les- en begeleidingspraktijk op af te stemmen.

Er zijn enkele goede aanzetten om de vorderingen van de leerlingen over verschillende leerjaren heen overzichtelijk en op een functionele wijze bij te houden. Dit is echter geen veralgemeende praktijk. De informatie over de verworven vaardigheden van de leerlingen is verspreid over verschillende documenten en over verschillende informatiedragers. Voor het opvolgen van de vorderingen over verschillende schooljaren heen is dit een minder adequate werkwijze.

Doelenselectiefase

*Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming
Multidisciplinair overleg*

De school hanteert het doelenkader van de overheid als referentiekader voor de doelenselectie, wat goed is. De doelenselectie is in heel wat groepswerkplannen gebaseerd op geplande leeractiviteiten. Deze zijn weliswaar zinvol voor het nastreven van de einddoelstelling, maar het verband met de vastgestelde beginsituatie van de groep is niet steeds duidelijk. In elk groepswerkplan is er aandacht voor een individuele aanpassing van de doelenselectie op basis van multidisciplinair overleg. Dit is in de meeste groepswerkplannen op een sterke wijze uitgewerkt. De inbreng van de ouders, de leerling en de medewerkers van het Multifunctioneel Centrum vormt een meerwaarde.

Over alle leeractiviteiten heen is er een evenwichtige doelenselectie. Alle rubrieken van het gehanteerde doelenkader komen op een verantwoorde wijze aan bod. Toch bewaakt de vakgroep niet op een systematische wijze een evenwichtige doelenselectie. Er is geen overzicht van de doelen die gedurende opeenvolgende schooljaren wel of niet geselecteerd zijn. De horizontale en verticale samenhang is onduidelijk. Er zijn reeds enkele goede aanzetten om de globale ontwikkelingsdoelen te concretiseren op maat van de leerlingenpopulatie. Dit concretiseringswerk volgens de drie ontwikkelingsdomeinen is volop in ontwikkeling. Deze concretisering zijn reeds in heel wat groepswerkplannen terug te vinden.

Toch zijn er ook nog groepswerkplannen met concretisering die niet aan de globale ontwikkelingsdoelen kunnen gekoppeld worden. Omwille van deze verschillen in aanpak is de gezamenlijke doelgerichtheid niet transparant.

Vorbereidingsfase

*Planning
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Samenwerking ASV-BGV
Vakkenopdeling
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting*

De planning per leeractiviteit is functioneel, voldoende duidelijk en samenhangend. De samenstelling van de pedagogische eenheden gebeurt doordacht na zorgvuldige afweging van diverse factoren en op basis van multidisciplinair overleg op de klassenraad. Het aantal leerlingen in de klas wordt bewust klein gehouden, wat de begeleiding van de jongeren ten goede komt. Differentiatie en individualisatie worden planmatig voorbereid. Dit blijkt onder meer uit de doordachte opmaak van individuele lessenroosters voor leerlingen die de stress van een voltijds uurrooster niet aankunnen. Ook dit gebeurt in nauwe samenwerking met het Multifunctioneel Centrum.

De over de jaren heen ontwikkelde orthodidactische methodieken, werkvormen en formats vormen een goede houvast voor het gestructureerd verloop van de leeractiviteiten. De verschillende werkgroepen leveren zowel op inhoudelijk als op organisatorisch vlak goed werk.

Uitvoeringsfase

*Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie*

De uitvoering van het leeraanbod getuigt van een planmatige en doelgerichte aanpak. Wat in de planningsdocumenten is voorbereid wordt op een consequente wijze uitgevoerd. De leraren spelen in op interne en externe factoren en houden daarbij ook rekening met de nood aan structuur en voorspelbaarheid. De leraren hanteren een brede waaier van aangepaste werkvormen die vaak tot op individueel niveau zijn uitgewerkt, zodat alle leerlingen op hun niveau worden uitgedaagd. Bij de groepsactiviteiten gaat het team de energievragende werkvormen voor het stimuleren van de sociale interactie of van communicatieve vaardigheden niet uit de weg. Men maakt er een punt van om leeftijdsadequate leeractiviteiten aan te bieden die goed voorbereiden op de einddoelstelling van de opleidingsvorm. Het team besteedt op een planmatige wijze aandacht aan de individuele werkpunten van elke leerling.

Evaluatiefase

*Visie en afspraken
Systeem of instrument
Gelinkt aan
doelen/diagnostisch
Valide
Evenwichtig en representatief
Transparantie en normering
Overgangscriteria
Procesevaluatie
Kwalificatieproef
Rapportering*

De leraren hanteren een gelijkgerichte visie op evaluatie. Die is duidelijk uitgewerkt en goed afgestemd op de doelgroepen. De evaluatievormen zijn gevarieerd en aangepast aan de mogelijkheden en de noden van de leerlingen. Omwille van de nood aan gedragsregulerende doelen is de grote aandacht voor het beoordelen van attitude en inzet te verantwoorden. De evaluatie houdt goed rekening met de beginsituatie van elke individuele leerling. Er zijn enkele goede aanzetten tot het toepassen van zelfevaluatie door de leerlingen. Feedback van de leraren op deze zelfevaluatie is een pluspunt. Er is in goede mate aandacht voor het evalueren van de vooropgestelde doelen, maar de neerslag hiervan is weinig overzichtelijk omdat deze verspreid is over verschillende documenten. Uit de talrijke documenten blijkt evenwel dat het voltallige team de leerlingen heel intens opvolgt. De coördinerende inbreng van het orthopedagogisch personeel is beslist een meerwaarde. Voor het aanleren en inoefenen van Vlaamse gebarentaal en algemene taalontwikkeling is er recent een zelf uitgewerkt leerlingvolgsysteem in gebruik genomen. De meerwaarde hiervan kan nog niet ingeschat worden. De leraren evalueren hun eigen handelingsplanmatige aanpak en sturen die bij, wat positief is. Ook in deze fase van de handelingsplanning is de samenwerking met het Multifunctioneel Centrum en met de ouders een pluspunt.

Stage De school maakt op een verantwoorde wijze gebruik van de mogelijkheid om sociaal maatschappelijke training in te richten. De voorbereiding, uitvoering, opvolging, evaluatie zijn een voorbeeld van goede praktijk. Het keuzeproces van de leerlingen voor het uitzoeken van passende arbeidsmatige activiteiten gebeurt aan de hand van goed gekozen instrumenten. De ouders worden op gepaste wijze betrokken. Er worden heel wat inspanningen gedaan om een passende stageplaats te vinden. De jongeren kunnen rekenen op een sterke ondersteuning van de school bij hun eerste stappen op de stageplaats. Het administratieve luik is goed in orde.

3.1.1.2 Opleidingsvorm 3 - Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Bakkersgast in de observatie-, opleidings- en kwalificatiefase

Voldoet

De school streeft de competenties van het opleidingsprofiel in voldoende mate na. De verschillende vaardigheden komen doorheen de opleiding voldoende en op een evenwichtige wijze aan bod. De handelingsplanmatige aanpak op de klasvloer biedt voldoende garanties voor onderwijs op maat. De stageresultaten, de tewerkstellingsgegevens en de beperkte evaluatiegegevens tonen aan dat de meeste leerlingen ook alle competenties in voldoende mate behalen.

Beginsituatiebepaling De beginsituatie van nieuwe interne leerlingen wordt opgemaakt in nauwe samenwerking met het Multifunctioneel Centrum (MFC). Voor externe leerlingen verzamelt de orthopedagoge alle nodige informatie om zicht te krijgen op de initiële beginsituatie wat leidt tot een goede beeldvorming. Deze wordt doorheen de opleiding regelmatig geactualiseerd met veel aandacht voor de opvoedingsnoden maar zeker ook voor de onderwijsnoden van elke leerling. De grote hoeveelheid aan beschikbare informatie is wel erg verspreid over zowel verschillende papieren documenten als onder verschillende rubrieken op het digitale platform van de school. Hierdoor is beginsituatiebepaling weinig overzichtelijk en de functionaliteit ervan sterk afgenomen. Bovendien houden de meeste leraren ook voor zichzelf nog heel wat schriftelijke informatie bij die niet altijd systematisch gedeeld wordt. Sterk is wel de mondelinge informatieoverdracht binnen het lerarenteam van deze opleiding waardoor elke leraar een erg goed beeld heeft van de individuele noden van elke leerling.

Doelenselectiefase Uit lesobservaties, agenda's en groepswerkplannen blijkt dat de school in voldoende mate alle competenties uit het opleidingsprofiel nastreeft. In de groepswerkplannen worden eveneens enkele individuele aandachtspunten per leerling genoteerd die gedurende het hele jaar worden vooropgesteld. Er is echter nog te weinig aandacht voor het multidisciplinair selecteren van ondersteunende kennis en sleutelvaardigheden uit de ontwikkelingsdoelen voor opleidingsvorm 3. De verticale afstemming van het onderwijsaanbod stoelt voornamelijk op mondelinge afspraken. Vanaf de opleidingsfase wordt de lat vrij hoog gelegd door het bewust nastreven van de meeste competenties uit het opleidingsprofiel. In de kwalificatiefase worden enkele bijkomende technieken aangeleerd en verschuift de aandacht terecht meer naar het verhogen van taakspanning, tempo en afwerkingsgraad om te komen tot een productieproces dat de realiteit in een echte bakkerij benadert. De individuele handelingsplannen bevatten meestal een goede omschrijving van persoonlijke werkpunten en een opsomming van competenties die de leerling nog onvoldoende onder de knie heeft. Hier worden echter zelden concrete doelen aan gekoppeld. De leerlingendossiers bieden daarom weinig duidelijkheid en houvast om de individuele trajecten gepast vorm te geven en het geboden onderwijs op maat te garanderen.

Vorbereidingsfase

Planning
Multidisciplinair
Groeperingsvorm
Samenwerking ASV-BGV
Vakkenopdeling
Methodiek en werkvormen
Vakgroepwerking
Infrastructuur en uitrusting

De overige leraargebonden planningsdocumenten zijn summier maar geven in voldoende mate aan dat de vooropgestelde planning doorheen het schooljaar wordt uitgevoerd. Vanuit een goede samenwerking met de opleiding Magazijnmedewerker bouwde de school een eigen schoolwinkeltje uit. Hierdoor creëerde ze een controleerbare afzetmarkt die minder afhankelijk is van externe factoren. Zo slaagt de school erin om de productie af te stemmen op de onderwijsneden, wat goed is. Waar nodig kunnen de leraren ook een beroep doen op klasinterne ondersteuning door paramedici.

De goede vakgroepwerking verloopt gestructureerd en laat ruimte voor zowel organisatorische als inhoudelijke onderwerpen. Toch heeft deze nog onvoldoende oog voor onderlinge afstemming: er is nog geen gelijkgerichte visie op de uitwerking van het lesmateriaal, noch op de wijze van leerlingenevaluatie en de bijhorende overgangscriteria.

De infrastructuur en de uitrusting voldoen; uit de meerjarenbegroting van de school blijkt de intentie om deze nog te verbeteren.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie

Tijdens klasobservaties en uit gesprekken met het team blijkt dat er uitvoerig gedifferentieerd wordt. Dit gebeurt echter nog te veel vanuit een buikgevoel en onvoldoende op basis van aantoonbare individuele leervorderingen. Wel spelen leraren steeds flexibel in op noden van het moment. Opvallend is de grote aandacht voor hygiëne (HACCP) en veilig werken.

De goede organisatie van een inleefweek waarbij leerlingen van de opleidingsfase o.a. met enkele toeleveringsbedrijven kennismaken, is positief. Ook de extramurale Beroepsgerichte Vorming in de kwalificatiefase en de vele motiverende en afwisselende opdrachten in de eigen praktijk zijn een meerwaarde voor de opleiding.

Evaluatiefase

Visie en afspraken
Systeem of instrument
Gelinkt aan
doelen/diagnostisch
Valide
Evenwichtig en representatief
Transparantie en normering
Overgangscriteria
Procesevaluatie
Kwalificatieproef
Rapportering

Voor het evalueren van leerlingen ontbreekt een gelijkgerichte visie. In elke fase van de opleiding wordt een eigen leerlingvolgsysteem gehanteerd. Deze periodieke evaluatie die een overzicht biedt van de mate waarin alle competenties behaald werden, wordt bovendien pas sinds dit schooljaar door alle leraren uitgevoerd en geregistreerd. Daardoor is het moeilijk om zicht te krijgen op vorderingen over de jaren heen. Er zijn nog geen afspraken gemaakt in verband met een mogelijke cesuur en transparante overgangscriteria ontbreken. Ook de permanente evaluatie door de leraren biedt onvoldoende transparantie. Omdat deze niet gelinkt is aan doelen is ze te weinig diagnostisch en ongeschikt om het onderwijsproces gericht bij te sturen waar nodig.

De informatieve waarde van de rapportering is te beperkt. De mogelijkheid om een toelichting te geven over al dan niet behaalde competenties wordt vaak onvoldoende gebruikt. De kwalificatieproef is voldoende representatief en goed georganiseerd. De registratie van de resultaten verloopt echter niet altijd conform de schoolafspraken.

Het is een werkpunt voor de school om te komen tot een gelijkgerichte en volledige evaluatieprocedure. De school is zich hiervan bewust en stelde reeds een beleidsplan op om haar evaluatiepraktijk te verbeteren. Dit wijst op een degelijke procesevaluatie.

Stage

De stages worden voldoende voorbereid op praktisch vlak. Leerlingen worden indien nodig gepast begeleid naar een goede stageplaats en nauw opgevolgd. De evaluatie van de stage heeft voornamelijk aandacht voor arbeidsattitudes en in mindere mate voor specifieke arbeidscompetenties. Het is onduidelijk in welke mate de stageresultaten een invloed hebben op het verdere onderwijsproces op school. In de individuele stagedossiers ontbreekt een formele stageactiviteitenlijst conform de regelgeving.

Inbreuk(en) op regelgeving In het stagedossier ontbreekt de verplichte activiteitenlijst voor de stages zoals verduidelijkt in SO/2002/11 BuSO.

3.1.1.3 Opleidingsvorm 3 - Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker in de observatie-, opleidings- en kwalificatiefase

Voldoet

De school streeft de competenties van het opleidingsprofiel in voldoende mate na. De verschillende vaardigheden komen doorheen de opleiding voldoende en op een evenwichtige wijze aan bod. De handelingsplanmatige aanpak biedt voldoende garanties voor onderwijs op maat. De stageresultaten, de tewerkstellingsgegevens en de evaluatiegegevens tonen aan dat de meeste leerlingen ook alle competenties in voldoende mate behalen.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

De beginsituatie van nieuwe leerlingen wordt opgemaakt door de orthopedagoge, die zowel interne als externe gegevens hierin verwerkt. Deze beeldvorming wordt gedurende de opleiding voldoende geactualiseerd. Hierbij wordt aandacht besteed aan zowel opvoedings- als onderwijsnoden. Momenteel wordt overgestapt van een papieren leerlingendossier naar een digitaal systeem. Hierdoor is de beschikbare informatie erg verspreid over verschillende documenten, wat de overzichtelijkheid in het gedrang brengt. In de groepswerkplannen wordt eveneens een beginsituatie per leerling opgenomen. Dit is echter afhankelijk van elke leraar informatief of eerder beknopt. De periodieke evaluatie die door elke leraar afzonderlijk wordt bijgehouden is nog divers van vorm en inhoud en wordt nog niet over de jaren heen doorgegeven. Hierdoor is deze minder geschikt om te gebruiken bij de bepaling van de beginsituatie. De leraren van deze opleiding overleggen echter veelvuldig waardoor de zorgvragen van elke leerling door iedereen goed gekend zijn.

Doelenselectiefase

*Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming
Multidisciplinair overleg*

Uit lesobservaties, agenda's en groepswerkplannen blijkt dat alle competenties uit het opleidingsprofiel in voldoende mate en evenwichtig worden nagestreefd. Uit de groepswerkplannen blijkt dat waar nodig ook een individuele doelenselectie wordt gehanteerd. Er is echter nog te weinig aandacht voor het multidisciplinair selecteren van ondersteunende kennis en sleutelvaardigheden uit de ontwikkelingsdoelen voor opleidingsvorm 3. Slechts in enkele planningsdocumenten is dit terug te vinden. De verticale afstemming van het onderwijsaanbod werd vrij globaal vastgelegd in een leerlijn. De moeilijkheidsgraad van de oefeningen is oplopend doorheen de opleiding. Opvallend hierbij is dat de competenties in de opleidingsfase reeds vrij complex zijn en dat er op het vlak van werktekeningen veel verwacht wordt. Dit heeft als positief resultaat dat de leerlingen in de kwalificatiefase zeer zelfstandig werken en in staat zijn om kwaliteitsvolle realisaties af te leveren. In de individuele handelingsplannen wordt voor elke leerling beschreven welke competenties nog onvoldoende verworven zijn, maar een specifieke aanpak wordt hieraan niet gekoppeld. Hierdoor is een traject op maat niet altijd aantoonbaar.

Vorbereidingsfase

Planning
Vakgroepwerking
Methodiek en werkvormen
Multidisciplinair
Infrastructuur en uitrusting

De leraargebonden planningsdocumenten zijn nog zeer divers en volop in ontwikkeling. Tijdens vakvergaderingen wordt echter steeds aandacht besteed aan de pedagogische planning waardoor het evenwichtig aanbieden van de competenties doorheen de opleiding voldoende bewaakt wordt. Er worden heel wat werkstukken voor derden vervaardigd en ook bestellingen op maat worden uitgevoerd. Dankzij een succesvolle verkoop van de werkstukken tijdens opendeurdagen slaagt men er in om steeds voldoende werk te hebben. Hierdoor kan er op een efficiënte wijze gewerkt worden aan belangrijke competenties zoals tempo, taakspanning en teamwerk. Vooral in de opleidingsfase wordt ook efficiënt samengewerkt met de paramedici om waar nodig extra ondersteuning te bieden. De uitrusting van de opleiding voldoet maar bevindt zich in een te krap lokaal. Hierdoor staat deze te vol wat de veiligheid in het gedrang brengt. Op sommige momenten hebben alle leerjaren ook samen les in dit ene lokaal. Tijdens deze momenten is het pedagogisch comfort zeer laag. Uit de meerjarenbegroting van de school blijkt wel de intentie om deze te verbeteren.

Uitvoeringsfase

Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie

Tijdens de doorlichting werd vastgesteld dat de leerlingen op een voldoende individuele manier begeleid worden tijdens de praktijk. Opdrachten en instructies worden aangepast aan de vorderingen van elke leerling. Deze differentiatie is echter niet altijd terug te vinden in de individuele handelingsplannen. Door in één of twee vaste leraren per klasgroep te voorzien en door een goede samenwerking binnen het gemeenschappelijk atelier kan de continuïteit van deze individuele aanpak echter wel gegarandeerd worden. De meeste leerlingen dragen steeds de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen en respecteren de veiligheidsvoorschriften. De omstandigheden in dit atelier vereisen dan ook een verhoogde waakzaamheid op dit vlak. Met de hoogste jaren wordt ook extramuraal gewerkt. Dit is positief aangezien dit op pedagogisch vlak een meerwaarde heeft, maar het zorgt er tevens voor dat de bezetting van het lokaal kan verminderd worden.

Evaluatiefase

Visie en afspraken
Systeem of instrument
Overgangscriteria
Gelinkt aan
doelen/diagnostisch
Valide
Evenwichtig en representatief
Transparantie en normering
Kwalificatieproef
Procesevaluatie

Er is nog geen gelijkgerichte visie op het evalueren van de leervorderingen. Concrete afspraken met betrekking tot dit proces ontbreken dan ook. Bij de overgang tussen fases worden eerder informele criteria gehanteerd. De evaluatiefiches die de aan te bieden technieken bevatten worden door de leraren zeer divers gehanteerd en worden bovendien niet doorgegeven of bijgehouden in het individuele dossier. Hierdoor missen deze fiches een duidelijke link met de competenties van het opleidingsprofiel en zijn ze te weinig diagnostisch. Dit schooljaar zijn er nieuwe documenten ontwikkeld, maar de implementatie hiervan in de volledige opleiding moet nog volgen. De kwalificatieproef is voldoende representatief en goed georganiseerd. De registratie van de resultaten verloopt echter niet altijd conform de schoolafspraken. Het is een werkpunt voor de school om te komen tot een gelijkgerichte en volledige evaluatieprocedure. De school is zich hiervan bewust en stelde reeds een beleidsplan op om haar evaluatiepraktijk te verbeteren. Dit wijst op een degelijke procesevaluatie.

Stage	De stages worden voldoende voorbereid op praktisch vlak. De leerlingen worden nauw opgevolgd tijdens de stages. Uit de stagedocumenten en de verslagen van stagebezoeken blijkt echter dat niet elke stageplaats even geschikt is. Zo blijkt dat sommige leerlingen maar weinig echt schrijnwerk mogen uitvoeren. De keuzebegeleiding en inhoudelijke voorbereiding blijkt onvoldoende om dit te voorkomen. Bij de stagecontracten ontbreekt een afgesproken stageactiviteitenlijst, die er net voor moet zorgen dat de stage-inhoud bewaakt kan worden. Dit is niet conform de regelgeving. De stages worden goed geëvalueerd. Hoe deze evaluaties een invloed hebben op het verdere onderwijsproces op school is echter onduidelijk.
Inbreuk(en) op regelgeving	In het stagedossier ontbreekt de verplichte activiteitenlijst voor de stages zoals verduidelijkt in SO/2002/11 BuSO.

3.1.1.4 Opleidingsvorm 4 - Engels in de A-stroom I (leerplan D/2011/7841/002) en in tso II en III, (leerplannen D/2012/7841/056, D/2004/0279/056 en D/2014/7841/020)

Voldoet

De school realiseert de leerplandoelen in voldoende mate. De evaluatie gebeurt op het correcte beheersingsniveau. Het proces van handelingsplanning garandeert in voldoende mate de afstemming van het onderwijs op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Beginsituatiebepaling	De leraren zijn goed op de hoogte van de beginsituatie van de leerlingen. Die wordt door het multidisciplinaire team in kaart gebracht op basis van interne en externe gegevens. De vak- en taakleraren vullen de informatie aan met vaststellingen op basis van toetsen, examens en klasobservaties. Die gegevens worden wekelijks geactualiseerd en gecommuniceerd naar de ouders. Zowel over attitudinale als emotionele aspecten wordt uitgebreid gerapporteerd. De vakinhoudelijke aspecten komen doorgaans aan bod in functie van vastgestelde problemen, individuele remediëring en de gemaakte vorderingen. Door de systematische uitwisseling van gegevens zijn de leraren goed geïnformeerd, ook over de vakspecifieke werkpunten van de leerlingen.
<i>Beeldvorming</i> <i>Functionele neerslag</i> <i>Actualisering</i>	
Doelenselectiefase	Het leerplan vormt in voldoende mate het uitgangspunt voor de doelenselectie. Een grondige leerplanstudie in samenwerking met de pedagogische begeleiding enkele jaren geleden vormde de basis voor de bijsturing en aanvulling van het aanbod. Zowel de receptieve als productieve vaardigheden komen vrij evenwichtig aan bod in de planning en het lesmateriaal. Lezen en luisteren worden ruim ingepland; schrijven, spreken en gesprekken voeren krijgen een relatief minder belangrijke plaats in het aanbod. De lexicale en grammaticale kennis wordt doorgaans geïntegreerd aangeboden, gericht op de ontwikkeling van de vaardigheden. In vergelijking met de tweede en derde graad is in de eerste graad de omslag naar vaardigheidsgericht onderwijs met functionele taaltaken relatief minder gemaakt. Daar zijn meer voorbeelden van contextloze kennisinhouden te vinden. Maar ook in de eerste graad is er voldoende aandacht voor de inoefening van vaardigheden, conform het leerplan. De leraren besteden aandacht aan de verticale integratie van de leerstof en lesactiviteiten. Voor een aantal kennisinhouden werden – ook deels in overleg met de vakgroep Frans – de leerlijnen uitgetekend. De leraren zijn zich bewust van de uitdaging om dit ook voor de vaardigheden analytisch en systematisch te benaderen.
<i>Doelenkaders</i> <i>Evenwichtig aanbod</i> <i>Horizontale en verticale afstemming</i>	

Vorbereidingsfase*Methodiek en werkvormen**Planning**Vakgroepwerking**Infrastructuur en uitrusting*

De leraren maken gebruik van leerboeken en eigen cursusmateriaal. Vanuit de vaststelling dat bestaande leerboeken niet altijd voldoende rekening kunnen houden met de specificiteit van de doelgroep, ontwikkelen de leraren sinds enkele jaren eigen methodieken en lesmateriaal om maximaal te beantwoorden aan de leerplanvereisten. Ze zetten dit arbeidsintensieve proces planmatig verder.

Gaandeweg neemt het belang van functionele taaltaken toe. De opdrachten zijn gevarieerd en spelen in op de specifieke leermoeilijkheden van de leerlingen. Het onderwijsleergesprek komt veelvuldig voor, maar alternatieven worden niet gemeden. De leraren zoeken methodes om de integratie van groeps- en duowerk en activerende werkvormen te faciliteren. Ze nodigen native speakers uit en organiseren extramurale activiteiten in het kader van de lessen Engels.

De beschikbare uitrusting voldoet. Er zijn woordenboeken beschikbaar. Een aantal lokalen is aangekleed met materiaal dat verwijst naar het Engels of de Angelsaksische cultuur. De aanwezige ICT-middelen vergemakkelijken de realisatie van de leerplandoelen. Ze worden ook effectief ingezet. Het vooruitzicht van een lokalenuitbreiding en – renovatie opent perspectieven voor nog betere uitrusting.

Uitvoeringsfase*Planmatige aanpak**Methodiek en werkvormen**Individualisatie en differentiatie*

De leraren hebben aandacht voor de specifieke noden van de leerlingen, maar stellen terecht de realisatie van de leerplannen als doel voorop. Het beheersingsniveau van het Engels is hoog. Het systematisch gebruik van de doeltaal draagt daar toe bij, vooral in de hogere graden. Ook in de eerste graad is het gebruik van het Engels door de leraar ingeburgerd. Maar de bijna automatische vertaling naar het Nederlands is er nog een gangbare praktijk, in plaats van de aanpassing van het taalgebruik aan het kennisniveau van de leerlingen. Daardoor ontwikkelen ze onvoldoende uitwijkstrategieën en verminderen hun luister- en spreekkansen in de doeltaal.

Contextloze grammaticale en lexicale leerinhouden maken meer en meer plaats voor functionele taaltaken. De systematische inoefening van de vaardigheden wint aan belang in de klaspraktijk, conform de leerplannen. Daarbij worden de receptieve vaardigheden vrij planmatig en volledig benaderd. Alleen globaal lezen en luisteren komen minder aan bod. Toch zijn er ook goede voorbeelden van een graduele opbouw in de inoefening van deze vaardigheden te vinden. De aandacht voor de productieve vaardigheden voldoet aan de minimum vereisten, maar de gespreks- en spreekvaardigheden worden minder stapsgewijs uitgewerkt en behandeld. Het thema van een aantal schrijfoefeningen sluit onvoldoende aan bij de geest van het leerplan.

De leraren behandelen quasi het hele gamma van tekstsoorten die het leerplan voorschrijft. Ze geven de leerlingen ook opdrachten over artistiek-literair tekstmateriaal. Alleen argumentatieve en prescriptieve teksten komen minder aan bod. De culturele component van het leerplan krijgt voldoende aandacht, met gebruik van audiovisueel materiaal, liedjesteksten en dergelijke.

Hoewel de leraren verklaren dat het toepassen van functionele taalkennis en het formuleren van een eigen mening voor dit type leerling een moeizaam proces blijft, blijkt dat ze in de derde graad deze doelstellingen globaal genomen ruimschoots behalen.

De orthodidactische aanpak is goed. Het lerarenteam maakt gebruik van een gamma van begeleidingsmaatregelen: van sticordi over herhalings- en uitbreidingsoefeningen tot de doorverwijzing naar taakleerkrachten. Dispenseren is de uitzondering.

Evaluatiefase
Visie en afspraken
Evenwichtig en representatief
Systeem of instrument
Gelinkt aan
doelen/diagnostisch
Valide
Transparantie en normering
Procesevaluatie
Rapportering

De evaluatie gaat in voldoende mate na of de leerplandoelen bereikt werden. Ze is vrij evenwichtig en representatief voor de leerstof. Alle vaardigheden komen aan bod, hetzij via dagelijks werk, hetzij in een examen. Toch is er nog een weg af te leggen als het gaat over het in kaart brengen van een gemeenschappelijk evaluatierooster met min of meer vaste criteria voor de verschillende vaardigheden. Dit proces werd enkele jaren geleden opgestart in samenwerking met de andere taalvakken, maar is nog niet voltooid. De leerkrachten bezinnen zich over de meest efficiënte manier waarop de vaardigheden gefaseerd 'permanent' of gespreid geëvalueerd kunnen worden en over de plaats van examens in deze visie. De normering voor de beoordelingen ligt doorgaans vast, maar is nog veelal impliciet.

Er zijn een aantal inconsequenties, waarvan de leraren zich goed bewust zijn: soms verschillen de gehanteerde categorieën per leerkracht, soms dekt de vlag de lading niet. Zo wordt sporadisch nog ondersteunende kennis, woordenschat of contextarme grammatica geëvalueerd onder de noemer 'writing'. Het herrekenen van het puntentotaal naar de afgesproken verhouding tussen kennis en vaardigheden is verwarrend en inefficiënt: het volume grammatica en woordenschat is groter dan de herrekening laat vermoeden.

Positief is het formuleren van de doelstellingen aan het begin van een opdracht. Het afstemmen van deze formuleringen op de leerplandoelen (of een gemeenschappelijk evaluatiekader) is dan weer een oefening die nog niet systematisch werd gemaakt.

Er is aandacht voor transparantie van de feedback. Die is meestal uitgebreid en systematisch gericht op remediëring. Een uitzondering is de commentaar op spreekoefeningen, die in een aantal gevallen gewoon ontbreekt.

De leraren zoeken aangepaste methodes voor zelf- en peerevaluatie van de leerlingen en passen die ad hoc ook al toe.

De aandacht voor procesevaluatie is vervat in de criteria voor de verschillende vaardigheden.

De rapportering is uitgebreid. Zowel de rapportcommentaar als de feedback via de contactbladen garanderen een permanente communicatielijn met ouders over de leervorderingen. De opsplitsing taken, toetsen en werkvaardigheden (attitudes) op het rapport is transparant. Maar een analytische rapportering naar de leerlingen over hun vaardigheden zal pas op een efficiënte manier kunnen als het gemeenschappelijk evaluatiekader voltooid is.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De vakgroep is gericht op de permanente kwaliteitsverbetering van het eigen functioneren. Op geregelde tijdstippen bespreken ze organisatorische en didactisch-pedagogische thema's. Ze onderwerpen de eigen werking aan de inzichten die ze opdoen in de lespraktijk en tijdens nascholingen, intern of extern. De vakgroep werkt geregeld samen met de pedagogische begeleidingsdiensten.

Er is een vrij grote openheid onder de collega's, ook met die van de andere talen. Hospiteren is niet de gewoonte op deze school, maar de leraren wisselen wel toets- en lesmateriaal uit en bespreken individuele of gemeenschappelijke, professionele problemen.

Het bewustzijn dat de leerplandoelen voor vreemde talen gelijklopend zijn, spoort de taalleraren aan tot structurele samenwerking. Ook de leraren Nederlands zijn betrokken in dit proces. De motiverende rol die het middenkader speelt in de coördinatie, informatie-uitwisseling en deskundigheidsbevordering verhoogt de efficiënte van de inspanningen. Dit zal de voltooiing van een gemeenschappelijk evaluatiekader ten goede komen.

De veranderingsbereidheid bij het personeel is groot.

3.1.1.5 Opleidingsvorm 4 - handel in Graad 1 basisoptie Handel (Leerplan D/2011/7841/032)

Voldoet

De school voldoet aan de doelen van het leerplan handel in de eerste graad basisoptie Handel. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in voldoende mate de garantie dat het onderwijs is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Beginsituatiebepaling

*Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering*

Het team brengt op basis van interne en externe gegevens de beginsituatie van de leerlingen uitgebreid in kaart. Deze gegevens worden via wekelijks overleg aangevuld en geactualiseerd, dit ook op basis van tussentijdse en eindevaluaties. De neerslag van de evaluaties in de handelingsplannen is zowel gericht op attitudinale, sociale en emotionele, als vakinhoudelijke gegevens. Werkvaardigheden van de leerling worden per vak in kaart gebracht. Indien er zich vakinhoudelijke problemen voordoen wordt systematisch nagedacht over een aangepaste individuele remediëring. Indien in een traject wordt voorzien via de taakuren, dan wordt via het digitaal platform door de vakleraar concreet aangegeven waaraan de taakleerkracht zal moeten werken. Van de vorderingen of blijvende werkpunten tijdens het taakuur wordt een kort verslag gemaakt. Op deze wijze ontstaat een gedetailleerd overzicht van de vakspecifieke situatie.

Doelenselectiefase

*Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale
afstemming*

Het leerplan vormt de basis voor de doelenselectie. De leerplandoelen worden voldoende gerealiseerd. ICT-integratie komt wat minder aan bod. Plannen van wat haalbaar aan bod kan komen over de verschillende leerjaren heen dringt zich op. Didactische uitstappen worden zinvol uitgewerkt, maar de organisatie ervan is ook afhankelijk van de klasdynamiek. Het is belangrijk dat de school steeds naar oplossingen zoekt om zoveel mogelijk leerlingen uit de klas deze realiteitsgerichte invulling van het leerplan mee te geven.

Vorbereidingsfase

*Planning
Groeperingsvorm
Methodiek en werkvormen
Infrastructuur en uitrusting*

De vakgroep maakt gebruik van een leerboek, maar wijkt in het kader van het zorgen voor de nodige motivatie bij de leerlingen ook zinvol hiervan af. Dit gebeurt met eigen opdrachten, werkbladen, uitstappen. De ICT-uitrusting is goed uitgewerkt waardoor de leerplanrealisatie op dat vlak voldoende ondersteund kan worden. De leraren maken vooral gebruik van onderwijsleergesprekken, toepassingsoefeningen en wisselen dit af met activerende opdrachten. Groepsopdrachten blijven beperkt.

Uitvoeringsfase

*Planmatige aanpak
Flexibiliteit
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie*

De lesaanpak gebeurt kwaliteitsvol en vormt een goede basis voor de nodige individualisatie, differentiatie en het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen zelf. Bij de samenstelling van het leermateriaal wordt voldoende ingespeeld op de nood van de doelgroep aan structuur. Werken met syntheses maakt hier deel van uit. Er is aandacht voor leren leren via het grondig overlopen en herhalen van de leerstof voor elk examen, het geven van studietips, het geven van uitvoerige feedback na toetsen en examens die minder vlot verliepen. De individuele handelingsplannen bevatten duidelijke sporen van vakgebonden remediëring via het systeem van taakleerkrachten.

Evaluatiefase
Visie en afspraken
Valide
Evenwichtig en representatief
Transparantie en normering
Procesevaluatie
Rapportering

De evaluatie is voldoende representatief, valide en transparant. Er is aandacht voor zowel reproductieve als toepassingsgerichte vragen met een voldoende hoog niveau. Ook inzichtelijke vragen komen in beperkte mate aan bod. Hier en daar is er nog meer nood aan eenduidigheid in de vraagstelling. Er is aandacht voor het formatieve aspect van de evaluatie door elke week in een taak of toets te voorzien. Hierdoor worden de leerlingen voortdurend aangezet om te studeren en dat voor een haalbaar onderdeel van de leerstof. Er is ook voldoende aandacht voor het aanzetten tot het geleidelijk verwerken van grotere leerstofgehelen via meer uitgebreide tussentijdse toetsen. Verder wordt in uitgebreide feedback voorzien na elke taak of toets. Er is nog geen structureel systeem van hertoetsen. Vanuit de bespreking van de taken en toetsen wordt ook de link gelegd naar de examens zodat de leerlingen duidelijk weten wat ze kunnen verwachten. Tijdens de examens is er voldoende individueel aangepaste opvolging (bijv. door te wijzen op blanco's, door mondelinge toelichting, door opdeling van het volledige examen in haalbare delen). Bij het geheel van de evaluatie is er een duidelijke opsplitsing naar kennis en 'werkvaardigheden' (attitudes). Het is transparant wat deze attitudes inhouden en er wordt voldoende feedback over gegeven via de contactbladen en commentaarvakken in de rapporten naar leerlingen en ouders toe. Ze wegen niet te sterk door in het eindtotaal.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

De interne deskundigheidsbevordering via de vakgroepwerking vertoont een doelgerichte dynamiek. De vakgroep komt op vaste momenten samen. Tijdens deze vergaderingen komen zowel organisatorische als vakdidactische thema's aan bod, waardoor samen wordt geleerd en bijgestuurd. Er is voldoende overleg binnen de vakgroep over de didactische uitwerking van de leerplanrealisatie. Leraren beoordelen elkaars examens. In het kader van de aanvangsbegeleiding van beginnende of vervangende leraren is er een voortdurende informele opvolging en ondersteuning. Er is een gepaste strategie uitgewerkt voor het opvangen van afwezige leraren die niet onmiddellijk kunnen worden vervangen. Dit gebeurt via vervangtaken, aangevuld door een vakgerichte begeleiding door de vervangende leraar en waar nodig het wisselen van lessen. De externe deskundigheidsbevordering via nascholingen wordt ter harte genomen, is gericht ondersteunend voor de leerplanrealisatie en de belangrijkste inzichten worden gemultipliseerd in de vakgroep. Er is een goede samenwerking met de congregationale pedagogische begeleiding.

3.1.1.6 Opleidingsvorm 4 - toegepaste economie in Graad 3 Handel (Leerplan D/2013/7841/014)

Voldoet

De school voldoet aan de doelen van het leerplan toegepaste economie (bedrijfseconomie) in de derde graad tso Handel. Het gehanteerde proces van handelingsplanning geeft in voldoende mate de garantie dat het onderwijs is afgestemd op de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Beginsituatiebepaling

Beeldvorming
Functionele neerslag
Actualisering

Het team brengt op basis van interne en externe gegevens de beginsituatie van de leerlingen uitgebreid in kaart. Deze gegevens worden via wekelijks overleg aangevuld en geactualiseerd, dit ook op basis van tussentijdse en eindevaluaties. De neerslag van de evaluaties in de handelingsplannen is zowel gericht op attitudinale, sociale en emotionele, als vakinhoudelijke gegevens. Werkvaardigheden van de leerling worden per vak in kaart gebracht. Indien er zich vakinhoudelijke problemen voordoen wordt systematisch nagedacht over een aangepaste individuele remediëring. Indien in een traject wordt voorzien via de taakuren, dan wordt via het digitaal platform door de vakleraar concreet aangegeven waaraan de taakleerkracht zal moeten werken. Van de vorderingen of blijvende werkpunten tijdens het taakuur wordt een kort verslag gemaakt. Op deze wijze ontstaat een gedetailleerd overzicht van de vakspecifieke situatie.

Doelenselectiefase

Op maat
Evenwichtig aanbod
Doelenkaders
Horizontale en verticale afstemming

Het leerplan vormt de basis voor de doelenselectie. De leerplanrealisatie is nog sterk in ontwikkeling. Vorig schooljaar werden een aantal leerplandoelen onvoldoende gerealiseerd te wijten aan vervangingen, ontoereikende software (boekhoudpakket) en aan een nog onvoldoende evenwichtig uitgewerkte planning. Sinds het derde trimester en in de loop van het huidige schooljaar werd de draad van de positieve ontwikkeling verder opgenomen en kan worden aangetoond dat de tekorten worden weggewerkt. Een aantal initiatieven hebben de voorbije jaren gezorgd voor een realiteitsgerichte leeromgeving, bijv. een beurspel bij de leerplandoelen rond beurs en financiering (25), het werken met echte huurovereenkomsten (86-88), zelf ontdekken van aspecten van winkelinterieur en -interieur (96-100) aan de hand van goed uitgewerkte winkelbezoeken, een bedrijfsbezoek aan een beschutte werkplaats. De uitdaging is om dit, binnen een goede planning en los van steeds veranderende leerlingensituaties, elk jaar opnieuw aan te kunnen bieden. Verder zorgt het werken aan de geïntegreerde proef (gip) via een leeronderneming bij heel wat leerplandoelen voor een motiverende en activerende uitwerking, bijv. via het uitwerken van promotiemateriaal via publisher, een website, facebook-pagina, affiches, de ontwikkeling van aankoopbeleid, leren presenteren op de algemene vergadering, solliciteren (102-122), plannen (132). Op termijn zullen de leerlingen een elektronische agenda leren bijhouden via het elektronisch leerplatform. Ook boekhouding en voorraadadministratie (157-179) komen bij de gip zinnig aan bod, maar er moet bewaakt worden dat er voldoende aspecten behandeld worden om de nodige diepgang te verkrijgen. De leraren zijn nog zoekende om de leerplandoelen rond marktonderzoek en -analyse (8-10), marketing-mix (45-94), organogram (109), organisatiestructuren (111), de digitale en boekhoudkundige verwerking van loonkosten (126-130), efficiënte communicatie (140 -146, 215), goederen- en documentenstroom (152) verder activerend en competentiegericht uit te werken. Er zijn al enkele mooie werkvormen, maar deze staan eerder op zichzelf. Er zijn wel aanzetten om dit te linken aan de uitwerking van de gip als meer authentieke leeromgeving, gespreid over de volledige derde graad. Leren reflecteren op eigen gedrag (133) komt een aantal keren op relevante wijze aan bod bij de gip, maar zit nog niet vervat in een echte procesevaluatie van attitudes, vakcompetenties en samenwerkingsvaardigheden. Al bij al voldoet de gip zowel inhoudelijk als qua begeleiding echter goed aan de wettelijke vereisten.

De verwerking van de aankoop- en verkoopadministratie via een boekhoudpakket (157-174) werd de vorige schooljaren onvoldoende behandeld. Na veel uitproberen start men vanaf dit schooljaar met een nieuw pakket. Verdere opvolging van deze implementatie is nodig.

Vorbereidingsfase

*Planning
Groeperingsvorm
Methodiek en werkvormen
Infrastructuur en uitrusting*

De vakgroep maakt gebruik van een leerboek, maar wijkt hier waar nodig ook zinvol van af met eigen opdrachten, werkbladen. De ICT-uitrusting is goed uitgewerkt waardoor deze de leerplanrealisatie kan ondersteunen. ICT wordt voortdurend en zinvol geïntegreerd. Actualiteit wordt voldoende binnengebracht via de bespreking van artikels in de klas of als toets/examenopgave. De leraren maken vooral gebruik van onderwijsleergesprekken, toepassingsoefeningen en wisselen dit zinvol af met activerende opdrachten. Groepsopdrachten blijven beperkt. Bij de planning over de twee leerjaren heen moeten er nog stappen worden gezet om te zoeken naar evenwichten tussen het aanbrengen van theorie en het competentiegericht werken, dit alles aangepast aan de verwachtingen van het leerplan.

Uitvoeringsfase

*Planmatige aanpak
Methodiek en werkvormen
Individualisatie en differentiatie*

De lesaanpak gebeurt kwaliteitsvol en vormt een goede basis voor de nodige individualisatie, differentiatie en het geven van aangepaste begeleiding tijdens de lessen zelf. Bij de samenstelling van het leermateriaal wordt voldoende ingespeeld op de nood van de doelgroep aan structuur. Er is aandacht voor leren leren via het grondig overlopen en herhalen van de leerstof voor elk examen en via het geven van studietips. Leren samenvatten maakt nog weinig structureel deel uit van de lesaanpak. Dit wordt momenteel wel uitgewerkt vanuit de overkoepelende werking op het vlak van leren leren en geleidelijk aan uitgebouwd over de verschillende graden heen. De individuele handelingsplannen bevatten duidelijke sporen van vakgebonden remediëring via het systeem van taakleerkrachten.

Evaluatiefase

*Visie en afspraken
Valide
Evenwichtig en representatief
Transparantie en normering
Procesevaluatie
Rapportering*

De evaluatie is voldoende representatief, valide en transparant. Er is aandacht voor zowel reproductieve als toepassingsgerichte vragen met een voldoende hoog niveau. Ook inzichtelijke vragen komen in beperkte mate aan bod. Er is aandacht voor het formatieve aspect van de evaluatie door elke week in een taak of toets te voorzien waardoor de leerlingen voortdurend worden aangezet om te studeren en dat voor een haalbaar onderdeel van de leerstof. Verder wordt uitgebreide feedback gegeven na elke taak of toets. Leerlingen met duidelijke tekorten moeten hun toets uitgebreid verbeteren. Wanneer alle leerlingen slecht hebben gescoord is er een hertoets. Dit gebeurt ook sporadisch voor een individuele leerling waarbij dan het gemiddelde wordt gemaakt van beide, maar deze aanpak vindt nog niet systematisch plaats. Vanuit de bespreking van de taken en toetsen wordt ook de link gelegd naar de examens zodat de leerlingen duidelijk weten wat ze kunnen verwachten. Tijdens de examens is er voldoende individueel aangepaste opvolging (bijv. door te wijzen op blanco's, door mondelinge toelichting, door opdeling van het volledige examen in haalbare delen). Er is echter nog weinig aandacht voor het aanzetten van de leerlingen tot het geleidelijk verwerken van grotere leerstofgehelen via meer uitgebreide tussentijdse toetsen. Hierdoor is het verschil tussen de toetsen in het kader van dagelijks werk en de examens momenteel te groot. Bij het geheel van de evaluatie is er een duidelijke opsplitsing naar kennis en 'werkvaardigheden' (attitudes). Het is transparant wat deze attitudes inhouden en er wordt voldoende feedback over gegeven via de contactbladen en commentaarvakken in de rapporten naar leerlingen en ouders toe. Ze wegen niet te sterk door in het eindtotaal.

Deskundigheidsbevordering	De interne deskundigheidsbevordering via de vakgroepwerking vertoont een doelgerichte dynamiek. De vakgroep komt op vaste momenten samen. Tijdens deze vergaderingen komen zowel organisatorische als vakdidactische thema's aan bod, waardoor samen wordt geleerd en bijgestuurd. Er is voldoende overleg binnen de vakgroep over de didactische uitwerking van de leerplanrealisatie. Leraren beoordelen elkaars examens. In het kader van de aanvangsbegeleiding van beginnende of vervangende leraren is er een voortdurende informele opvolging en ondersteuning. Er is een gepaste strategie uitgewerkt voor het opvangen van afwezige leraren die niet onmiddellijk kunnen worden vervangen. Dit gebeurt via vervangtaken, aangevuld door een vakgerichte begeleiding door de vervangende leraar en waar nodig het wisselen van lesuren. De externe deskundigheidsbevordering via nascholingen wordt ter harte genomen, is gericht ondersteunend voor de leerplanrealisatie en de belangrijkste inzichten worden gemultipliceerd in de vakgroep. Er is een goede samenwerking met de congregationale pedagogische begeleiding.
----------------------------------	---

*Overleg
Vorming*

3.1.1.7 Opleidingsvorm 4 - Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De school heeft de ontwikkeling van een schooleigen VOET-visie en -beleid opnieuw opgestart. Deze visie is geënt op het pedagogisch project van de school en is vertaald in een beleidsplan met concrete werkpunten. De school heeft haar beginsituatie op het vlak van de VOET voldoende in kaart gebracht. Momenteel heeft ze een globale visie uitgewerkt om te werken aan een aantal lacunes. Dit zal vooral gebeuren via de verdere structurele uitwerking van drie thematische projectdagen per schooljaar. Binnen deze planning komen alle contexten in de loop van zes schooljaren minstens eenmaal uitgebreid aan bod. Contexten (of specifieke eindtermen daarbij) die momenteel nog weinig of niet in de vakken of via bijkomende initiatieven aan bod komen worden meerdere malen ingepland.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school is van plan om bij de uitwerking van de nieuwe beleidsvisie te zorgen voor een breder draagvlak door alle leraren te betrekken bij één werkgroep, georganiseerd per VOET-context. Elke werkgroep krijgt de opdracht om na te denken over de kwaliteit van de bestaande projecten, te beslissen over het behouden, aanpassen of afvoeren ervan en over welke initiatieven bijkomend nodig zijn om lacunes aan te pakken. Aan de vakwerkgroepen zal verder worden gevraagd om hun werking te toetsen aan de VOET-planning, waar nodig extra initiatieven uit te werken en bestaande te borgen. De coördinatie van het VOET-beleid is goed uitgewerkt met duidelijke verantwoordelijkheden. De eindverantwoordelijkheid blijft in handen van het directieteam. De communicatie verloopt zowel via formeel als informeel overleg. De school brengt de ouders op de hoogte van de projecten via infobrieven.
Doeltreffendheid	De school heeft via enkele initiatieven de VOET-werking geëvalueerd en dit leidt momenteel tot de nodige bijstellingen. Uit de analyse blijkt dat er – ondanks een gebrek aan gerichte planning in het verleden – veel zinvolle initiatieven werden genomen. Hierdoor is er een behoorlijke dekkingsgraad van het geheel van eindtermen, met een beperkt aantal lacunes (zowel qua inhoud als qua bereiken van alle leerlingen). De school is zich hiervan bewust en heeft een gerichte planning uitgewerkt om hieraan tegemoet te komen. De evaluatie van kwaliteit en diepgang van de projecten bleef tot op heden beperkt, maar de school kon een eerste versie van een zelfevaluatie-instrument voorleggen.

Ontwikkeling	De school heeft het schoolteam geïnformeerd over de nieuwe VOET. Er was aandacht voor brede professionalisering via personeelsvergaderingen en een pedagogische studiedag. Bijkomende, meer diepgaande professionalisering gebeurt leraargebonden en blijft beperkt. Via het oprichten van werkgroepen per context wil de school een sterkere bewustwording en professionalisering rond de VOET realiseren. Dit wordt opgestart door een ingeplande en al deels uitgewerkte pedagogische studiedag.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	Er is veel aandacht voor het werken aan de VOET socio-relationale ontwikkeling. Het voortdurend en gericht werken aan deze doelstellingen is dan ook eigen aan een buso OV4-werking. Bij heel wat vakken, met nadruk op godsdienst, komen deze eindtermen aan bod. Bij specifiek leerlinggebonden of bij groepsgebonden uitdagingen terzake wordt hieraan gewerkt via de titularis- en herstelgesprekken. Ouders worden hier nauw bij betrokken. Het creatieve aspect bij de eindtermen kunst en cultuur kwamen tot nog toe minder aan bod, maar dit werd voldoende ingepland in toekomstige projectdagen.
Leren leren	De school streeft de eindtermen leren leren evenwichtig en met voldoende diepgang na bij de meeste leerlingen. De school besteedt via een goed uitgewerkt geheel van initiatieven en via de opdracht van klastitularissen en vakleraren kwaliteitsvolle aandacht aan leren leren. Dit is ook duidelijk gelinkt aan het werken met individuele handelingsplanning. In het eerste leerjaar worden structureel twee uren, in alle daaropvolgende jaren nog telkens een lesuur voorzien in het lesrooster om gericht aan de verschillende eindtermen te kunnen werken. Door de nauwe samenwerking tussen vakleraren en leraren leren leren kunnen de leerlingen begeleid worden in het leren sturen van hun leerproces. De school verwacht van de leraren ook een vakspecifieke bijdrage. Vanuit het erkenningsonderzoek blijkt dat de leraren relevante initiatieven nemen. Er is hierbij echter niet steeds systematisch aandacht voor het leren verwerken van grotere gehelen (bijv. door het leren samenvatten).

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert en inspraak van het personeel via vakvergaderingen mogelijk maakt. Hierdoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De werkwijze van de school toont aan dat ze gebruik maakt van de analyses van deskundigen en dat ze rekening houdt met de opmerkingen van het personeel. Opgemerkte tekorten neemt ze op in de plannen die de beheersing ervan regelen. De uitwerking van het plan is voldoende concreet, doelgericht en planmatig en daardoor betekenisvol voor de instelling. Het schept een goed beeld van acties die ondernomen moeten worden op korte en lange termijn en brengt duidelijkheid over de kostprijs en zekerheid over het vereiste budget. Het comité voor preventie en bescherming op het werk (CPBW) wordt steeds op de hoogte gehouden van de wijze waarop het beleid inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne vorm wordt gegeven. Omdat een sluitende registratie van reeds ondernomen acties ontbrak, stapte de school zopas over naar een digitaal registratiesysteem om ook dit in de toekomst beter aan te pakken.

Er heerst een cultuur waarbinnen iedereen zich aangesproken voelt om op eigen niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving op het domein en in de gebouwen waarvan de school gebruikmaakt.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijken er enkele tekorten te zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting vrijwel allemaal opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen en/of kleinere werken. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde, wat er op wijst dat de school proactief handelt. Een keuringsverslag van de elektrische hoogspanning vermeldt dat er dringend werken moeten gebeuren om deze conform de regelgeving in orde te brengen. De school ondernam alle nodige stappen om hieraan tegemoet te komen zodat de nodige aanpassingen kunnen gebeuren zodra het betreffende dossier (AGiON) van hogerhand wordt goedgekeurd.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat niet alle locaties even comfortabel zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. Vooral de ruimte voor beroepsgerichte vorming in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker valt op omwille van de beperkte ruimte bij een maximale bezetting. De school heeft de intentie om de beschikbare ruimte in de toekomst te vergroten om deze situatie te verbeteren.

Er is voldoende aandacht voor de gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving. Door het verder uitwerken van de bestaande onderhoudsplannen voor alle lokalen en het blijvend opvolgen van de gemaakte afspraken in alle afdelingen van de school, zal de situatie inzake hygiëne nog verder verbeteren.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de laatste resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	neen
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	neen
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school heeft duidelijke afspraken die een degelijke aanvangsbegeleiding garanderen. De introductie, opvolging en begeleiding van de nieuwe personeelsleden en stagiaires verloopt doelgericht vanuit een schooleigen en instellingsgebonden visie.
- Ondersteuning** Er is veel aandacht voor de ondersteuning van nieuwe personeelsleden. Door het aanstellen van een mentor voorziet de schoolleiding in voldoende middelen hiervoor. De adequate organisatie blijkt onder meer uit de gerichte en gebundelde informatie over de schoolwerking, het goed uitgestippelde vormingstraject en de vraaggestuurde contactmomenten. Naast deze gestructureerde aanpak vormen ook de vele vormen van informele collegiale ondersteuning een belangrijke meerwaarde. Ook de vakgroepwerking biedt in sommige substructuren een goede houvast aan de nieuwe personeelsleden. De wijze waarop startende GON-begeleiders zowel tijdens de begeleiding in de diverse scholen als in hun administratieve taken worden begeleid, is een voorbeeld van goede praktijk.
- Doeltreffendheid** De aanpak van de aanvangsbegeleiding werd tot op heden nog niet op structurele wijze geëvalueerd. Mogelijke werkpunten of kansen tot optimalisering werden nog niet formeel besproken. De aandacht voor de doeltreffendheid is daarom nog niet optimaal. Uit de gesprekken tijdens de doorlichting blijkt dat de nieuwe personeelsleden de aanvangsbegeleiding erg waarderen.
- Ontwikkeling** Na een recente verandering in de samenstelling van het mentorenteam zijn de eerste stappen gezet om de aanvangsbegeleiding in de toekomst even kwaliteitsvol te organiseren.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** Er is een duidelijke visie op het handelingsplanmatig werken. De doelstellingen die worden vooropgesteld in het schoolwerkplan getuigen van aandacht voor de doelgerichtheid van de leerbegeleiding. De personeelsleden worden betrokken bij de ontwikkeling van visie en concrete aanpak via verschillende overlegmomenten en werkgroepen. In alle onderzochte opleidingsonderdelen is men gericht op het aanbieden van onderwijs op maat. De school zorgt verder voor een ruime en gerichte omkadering van de leerbegeleiding. De uren bijscholing/begeleiding worden efficiënt ingezet. In opleidingsvorm 3 wordt nog niet doelgericht gewerkt naar het behalen van een getuigschrift van een afgerond geheel indien dit voor bepaalde leerlingen nodig zou blijken. In opleidingsvorm 4 zijn de attesten van de delibererende klassenraad globaal gemotiveerd, vaak enkel gebaseerd op onvoldoendes. Er wordt algemeen verwezen naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling: de studiehouding, de resultaten van de begeleidende klassenraad, het medisch dossier, de onderwijshistoriek van de leerling, de vakspecifieke remediëring. Clausuleringen laten soms ook weinig haalbare studierichtingen toe die haaks staan op het attest en motivering.

De op de notulen aangetroffen adviezen zijn soms beperkt uitgewerkt. De school kan echter voldoende aantonen dat er doorheen het schooljaar een kwaliteitsvolle opvolging is van de studievoortgang en voorbereiding van de oriëntering. Door gesprekken met leerling en ouders zijn beslissingen van de klassenraad en adviezen voor het verder verloop van de studieloopbaan meestal vooraf al sterk onderbouwd, wat belangrijk is binnen de OV4-context.

Ondersteuning De school heeft functionele en richtinggevende structuren, afspraken en instrumenten ontwikkeld om de handelingsplanmatige aanpak te ondersteunen in opleidingsvorm 1 en 4. In opleidingsvorm 3 ontbreekt dit nog voor wat betreft de evaluatiefase binnen de handelingsplanning. De school had dit werkpunt echter zelf gedetecteerd en plande reeds een studiedag om dit bij te sturen. Het gebruik van het digitaal schoolplatform om alle documenten te delen biedt kansen tot een multidisciplinaire planning. De neerslag van overleg en initiatieven rond leerbegeleiding zit echter momenteel nog verspreid over verschillende informatiedragers. Verdere vereenvoudiging kan de planlast voor de leraren verminderen. De klassenraden worden kwaliteitsvol voorbereid op basis van informatie verstrekt door leraren, ouders en leerlingen. Paramedici worden adequaat ingezet om extra ondersteuning te bieden. Er is binnen opleidingsvorm 4 ook veel aandacht voor vakinhoudelijke leerzorg, waarbij zowel vakleraren worden geresponsabiliseerd als een uitgebreid systeem van taakuren voor de verschillende vakken is uitgewerkt. Positief is ook de preventieve aandacht voor leren leren, die zowel structureel binnen het curriculum via lesuren wordt uitgewerkt, als van de leraren binnen hun lessen wordt verwacht. Dit blijkt ook uit het erkenningsonderzoek over de VOET 'leren leren'.

Doeltreffendheid De school gaf reeds enkele aanzetten tot het evalueren van de eigen handelingsplanmatige aanpak. Hieruit blijkt dat de school bewust meer aandacht wil schenken aan de doeltreffendheid van de leerbegeleiding. Toch werd nog vastgesteld dat controle of de leraren echt alles uitvoeren volgens de schooleigen instructies niet consequent gebeurt en er bijgevolg ook niet altijd tijdig wordt bijgestuurd. Ook in opleidingsvorm 4 zijn formele structuren voor het evalueren van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding beperkt. Er worden weinig overzichtsdata gecreëerd om de kwaliteit van de werking, gelinkt aan outputdata, breder en op langere termijn te kunnen toetsen. Dit neemt echter niet weg dat er, gelinkt aan de uitwerking van de handelingsplanmatige aanpak, een cultuur van zelfevaluatie bij het team aanwezig is. Tijdens het schooljaar is er een voortdurende bijsturing van initiatieven op basis van geboekte resultaten. Een meer gerichte evaluatie van het resultaat van vakspecifieke remediëringsinitiatieven via taakuren wordt verder uitgewerkt. Bij de deliberaties wordt informeel nagegaan of elke leerling die hieraan nood had ook de nodige leerzorg en de gepaste remediëring kreeg.

Ontwikkeling De voorbije jaren heeft het schoolteam veel aandacht besteed aan een verdere verbetering van de handelingsplanmatige aanpak. Op basis van de informele evaluaties werden verschillende relevante bijsturingen doorgevoerd. Het beleidsplan met actiepunten dat jaarlijks wordt opgesteld en de sterke betrokkenheid van het korps hierbij wijzen op de intentie van de school om ook in de toekomst blijvend aandacht te hebben voor de ontwikkeling van dit proces.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De school wordt geleid door een directieteam bestaande uit de algemeen directeur, twee adjunct-directeuren en twee technisch-adviseurs-coördinator. Om de dagelijkse schoolwerking in goede banen te leiden worden ze bijgestaan door een middenkader van orthopedagogen, technische adviseurs en een coördinator voor de Algemene en Sociale Vorming. Voor de coördinatie van het geïntegreerd onderwijs is er een aparte directeur en middenkader. Het directieteam en het middenkader volgen de uitgezette lijnen op en hanteren daarbij de principes van een begeleidend leiderschap. De leidinggevend en het middenkader tonen een grote betrokkenheid bij het uitvoeren van de onderwijs- en begeleidingsopdracht en kunnen hierdoor bijna alle teamleden motiveren om te handelen volgens de uitgezette lijnen.
- Visieontwikkeling** Er is een gedetailleerd schoolwerkplan waarin de schoolvisie professioneel is uitgewerkt binnen de krijtlijnen van het eigen pedagogisch project. De visie houdt rekening met het doelgroepenbeleid van het Koninklijk Orthopedagogisch Centrum Sint-Gregorius, waarvan ze een partner is, samen met de school voor buitengewoon basisonderwijs en het Multifunctioneel Centrum. Hedendaagse principes over het omgaan met personen met een handicap en het belang van de leerlingen vormen een belangrijke leidraad. Via formele en informele communicatie houdt de schoolleiding het personeel op de hoogte van de prioriteiten. Het middenkader is een belangrijke schakel bij de visieontwikkeling en de uitvoering ervan.
- Besluitvorming** Alle wettelijke inspraakorganen worden georganiseerd, maar in het schoolreglement ontbreekt hierover de nodige informatie conform de regelgeving zoals reeds vermeld in 3.2. Op het vlak van financiële middelen is het beleid duidelijk en transparant. Door een recente reorganisatie van verschillende raden en werkgroepen wil het schoolbeleid de inspraak van en de samenwerking met het personeel verbeteren. De impact van de dit vernieuwde pedagogische adviesraad kan nog niet ingeschat worden. Daarnaast wordt ook op de algemene personeelsvergadering tijd gemaakt om het voltallige het personeel te betrekken bij het bepalen van de prioriteiten. De leerlingenraad is goed georganiseerd waarbij op een open en volwassen wijze rekening gehouden wordt met de door de leerlingen geformuleerde suggesties.
- Kwaliteitszorg** Interne kwaliteitszorg behoort tot de schoolcultuur. Zowel op niveau van de instelling als per opleidingsvorm of vakgroepgebonden zijn er zelfevaluatieprocessen in gang gezet die vanuit analyse en dialoog leiden tot het bewaken en het verbeteren van de eigen kwaliteit en het bepalen van beleidsprioriteiten. Sommige zelfevaluatieprocessen volgen de dynamiek van de vakgroep. Dit leidt tot onderlinge verschillen in de intensiteit van de kwaliteitszorg.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De ruime waaier van organisatorische maatregelen voor de realisatie van onderwijs en begeleiding op maat in opleidingsvorm 1.
- De organisatie van de Sociaal Maatschappelijke Training in opleidingsvorm 1.
- De realiteitsgerichte aanpak in de opleiding Bakkersgast.
- De aandacht voor hygiëne en veilig werken in de opleiding Bakkersgast.
- De aandacht voor veilig werken in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker.
- De werken voor derden en de extramurale opdrachten in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker.
- Het streven naar een hoog beheersingsniveau voor Engels in opleidingsvorm 4.
- De orthodidactische aanpak voor de onderzochte vakken in opleidingsvorm 4.
- De ICT-infrastructuur en de ICT- integratie voor het vak Toegepaste Economie in de derde graad Handel in opleidingsvorm 4.
- Het beleid inzake bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De ondersteuning van nieuwe personeelsleden.
- De aandacht voor ondersteuning van de handelingsplanmatige aanpak door deskundig personeel.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gedeeld leiderschap.
- De betrokkenheid van het directie team en van het middenkader.
- De betrokkenheid van het team bij de zelfevaluatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evaluatiepraktijk in de opleiding Bakkersgast en Werkplaatsschrijnwerker.
- Het hanteren van transparante overgangscriteria voor de opleiding Bakkersgast.
- Het multidisciplinair selecteren van ondersteunende kennis en sleutelvaardigheden voor de opleiding Bakkersgast en Werkplaatsschrijnwerker.
- De concrete registratie van de individuele handelingsplanning voor de Beroepsgerichte Vorming in de opleiding Bakkersgast en Werkplaatsschrijnwerker.
- De infrastructuur in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker.
- De keuze van de stageplaatsen in de opleiding Werkplaatsschrijnwerker.
- Het gebruik van het gesproken Engels aangepast aan het niveau van de leerlingen van de eerste graad in opleidingsvorm 4.
- De ICT-integratie en een realiteitsgerichte invulling van het leerplan handel in de eerste graad van opleidingsvorm 4.
- De verdere ontwikkeling van de leerplanrealisatie voor het vak Toegepaste Economie in de derde graad Handel in opleidingsvorm 4.
- De verdere implementatie van functionele taaltaken voor Engels in opleidingsvorm 4.
- De uitwerking van een gemeenschappelijk evaluatiekader voor de vaardigheden voor Engels in opleidingsvorm 4.
- De verdere implementatie van het geplande VOET-beleid.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor de doeltreffendheid van de aanvangsbegeleiding.
- De administratieve vereenvoudiging van de planningsdocumenten.
- De planning van individuele trajecten gericht op het behalen van een getuigschrift voor een afgerond geheel in opleidingsvorm 3.
- Het attesteringsbeleid in opleidingsvorm 4.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de regelgeving

- Het vervolledigen van het individueel stagedossier met de verplichte activiteitenlijst zoals verduidelijkt in SO/2002/11 BuSO.
- Het vermelden in het schoolreglement van de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school zoals bepaald in de Codex.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de **erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'** voor alle structuuronderdelen.
- voor de **erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'**.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Lou BONTENS de inspecteur-verslaggever	Geert VAN DE VIJVER de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	